

Högskoleingenjörsprogram i datateknik

180 hp

Bachelor of Science in Computer Engineering

6IDAT

Gäller från: 2018 VT

Fastställd av

Programnämnden för data- och medieteknik,
DM

Fastställandedatum

Syfte

Programmet karakteriseras av kunskap som vilar på matematisk och teknikvetenskaplig grund och på brett kunnande inom det valda teknikområdet. En tydlig progression präglar programmet, vilket innebär att studenterna ska kunna modellera, simulera och utvärdera och kunna utforma produkter, processer och system. Programmet ska på detta sätt bli industriellt relevant. Efter examen från programmet kan ingenjörerna arbeta i grupper med olika sammansättning och fungera som lagarbetare i utvecklings-, produktions- och utredningsprojekt, vilket inkluderar god kommunikativ förmåga. De examinerade ska också fortlöpande kunna utveckla sin kompetens på ett självständigt sätt och bidra till utvecklingen i ett föränderligt samhälle.

Under utbildningen genomförs projektuppgifter som speglar ingenjörsarbetets bredd från idéskapande, via konstruktion/systemutveckling och implementering, till teknikens användning.

Mål

Efter genomgången utbildning förväntas en högskoleingenjör ha följande kunskaper, färdigheter och förhållningssätt:

Teknisk kunskap och ingenjörstänkande (Matematiska, naturvetenskapliga och teknikvetenskapliga kunskaper)

- Utbildningen ska ge förmåga att tillämpa och delta i utveckling av modern ingenjörsteknik med utgångspunkt från en matematisk naturvetenskaplig modellsyn
- En högskoleingenjörsexamen från Tekniska högskolan vid Linköpings universitet skall ge en bred utbildning inom teknikområdet med en tydlig fördjupning inom en inriktning/profil
- Studenterna ska väl förberedas för studier på avancerad nivå samt vara orienterade om aktuell forskning inom området
- Utbildningen skall ge kunskaper och färdigheter inom matematik, programmering och programvaruutveckling. Vidare underhåll av programvara, digital elektronik, datorers konstruktion och funktion, systemkonstruktion, nätverkshantering och distribuerade system, olika programvarusystem som operativsystem och databaser samt fördjupande kunskaper inom något av områdena programvara eller inbyggda system.
- Högskoleingenjören i datateknik är förberedd för yrkesverksamhet inom områden där informationsteknik och avancerade datorsystem förekommer liksom installation och drift av datorsystem.

Individuella och yrkesmässiga färdigheter och förhållningssätt

Utbildningen skall ge

- träning i att identifiera och formulera problem samt inhämta de ytterligare kunskaper som erfordras för dess lösning
- förmåga att modellera och analysera tekniska system på ett ingenjörsmässigt sätt
- förmåga att genomföra experiment och laborationer inom teknikområdet
- kunskaper och färdigheter inom icke tekniska ämnen av betydelse för yrkesverksamheten
- förmåga att ta initiativ och på ett självständigt och kreativt sätt bidra till användning av ny teknik samt förmåga att se sin egen roll i detta arbete med avseende på yrkesetik, ansvar och pålitlighet

Förmåga att arbeta i grupp och att kommunicera

Utbildningen skall ge träning i att

- samverka och kommunicera med såväl tekniker som icke tekniker
- använda facklitteratur och facktermer på engelska
- initiera, planera, leda och utvärdera grupparbeten eller projekt

Identifiering, utveckling, realisering och drift av tekniska system med hänsyn till affärsmässiga och samhällseliga behov och villkor

Utbildningen

- syftar till att upprätthålla och utveckla den kompetens som fordras för att effektivt och tidsenligt utnyttja teknik i samhällets och individens tjänst
- ska ge kännedom om sambandet mellan den naturvetenskapliga och tekniska utvecklingen och människans livsmiljö
- ska ge insikt om affärsmässiga och företagsmässiga villkor
- ska ge kunskaper om och förmåga att delta i alla faser av utveckling och införande av ny teknik, d.v.s. att kunna specificera krav, planera, utveckla, realisera och driftsätta tekniska system

Innehåll

I början av programmet läses grundläggande kurser i matematik, elektroteknik samt programspecifika ämnen. Dataingenjören får en solid och bred bas inom det datavetenskapliga området. Kurser i programvaruutveckling och programmering löper som en röd tråd genom utbildningen. Studenterna genomför ett större utvecklingsprojekt, som mynnar ut i en färdig applikation. De tränas i metodiska tillvägagångssätt och i muntlig och skriftlig kommunikation.

Kurser i programvara, datorteknik, grundläggande elektronik och matematik ger en förståelse för kopplingen mellan hårdvara och programvara. Programmeringskurserna innehåller enkel metodik och användning av hjälpmedel för programutveckling. De

behandlar datastrukturer och algoritmer och ger färdigheter i olika typer av programmering.

Därefter studeras parallella och distribuerade system, hur dessa är uppbyggda och hur de kommunicerar. Moderna operativsystem och hur de fungerar och är konstruerade ingår också i kurserna. Principer för lagring och återvinning av information i ett modernt databassystem är också viktigt. Detsamma gäller de problemställningar, metoder och struktureringsmekanismer som används vid design och implementering av realtidssystem och inbyggda system.

Inriktningar

Programmet har två inriktningar, programvara och inbyggda system. Val av inriktning sker inför termin 4. Obligatoriska och valbara kurser för inriktningarna framgår av programplanen.

Undervisnings- och arbetsformer

Samtliga högskoleingenjörsprogram på Tekniska högskolan vid Linköpings universitet innehåller minst 24 hp matematik och är utformade så att även kraven för teknologie kandidatexamen uppfylls.

Programmet har gemensamma kurser under de tre första terminerna. Inför termin 4 väljer studenterna någon av följande inriktningar:

- programvara
- inbyggda system

Under de återstående terminerna läses obligatoriska och valbara kurser baserat på vald inriktning. Programmet avslutas med ett examensarbete, omfattande 16 hp, som presenteras och försvaras vid ett förannonserat seminarium.

I programplanen finns angivet vilka kurser som är obligatoriska, valbara eller frivilliga för respektive termin. Programnämnden bestämmer vilka kurser som skall vara obligatoriska och vilka som, för skilda studerandegrupper inom utbildningen, utgör valbara alternativ. Frivilliga kurser får inte ingå i examen.

För högskoleingenjörsutbildningarna finns ett gemensamt utbud av valbara kurser, avsett att ge möjlighet till fördjupning eller breddning inom områdena matematik, hållbar utveckling, språk, ekonomi och människa-teknik-organisation.

I examen får det ingå 8 hp helt valfria kurser under förutsättning att det inte föreligger överlapp av kursinnehållet med någon annan kurs i examen.

Kurser kan innehålla moment som medför kostnader för studenten.

Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet på grundnivå

samt
Fysik 2, Kemi 1, Matematik 3c
eller
Fysik B, Kemi A, Matematik D
Områdesbehörighet A8/8

Tillträdeskrav till högre termin eller kurser

För tillträde till examensarbetet krävs minst 135 hp inom programmet.

Självständigt arbete (examensarbete)

Examensarbetet ska visa att studenterna har förmågan att tillämpa sina under studietiden förvärvade kunskaper. De ska självständigt eller tillsammans med andra studenter kunna behandla förelagd uppgift som omfattar 16 hp. Det motsvarar en tid av ca 11 effektiva arbetsveckor. Egen opposition och närvaro vid ytterligare två presentationer av examensarbeten skall också genomföras.

För tillträde till examensarbete, se "Tillträdeskrav till högre termin eller kurser".
Huvudområdet för examensarbetet är Datateknik.

Examenskrav

För att erhålla högskoleingenjörsexamen i datateknik (och för att uppfylla kraven för teknologie kandidatexamen enligt fakultetsstyrelsens beslut inom valt huvudområde) skall studenten med godkänt resultat ha genomfört följande moment

- Programmets obligatoriska kurser samt obligatoriska kurser i vald inriktning.
- Valbara kurser samt examensarbete så att kravet på 180 hp uppfylls
- 90 hp inom huvudområdet varav minst 18 hp kurser på G2-nivån
- 24 hp matematik
- Examensarbete omfattande minst 15 hp på G2-nivån (eller motsvarande) examinerat på Tekniska högskolan vid Linköpings universitet

För studier utomlands inom tekniska högskolans utbytesprogram görs en helhetsbedömning så att motsvarande nivå uppnåtts. Det innebär inga specifika kurskrav, kurserna skall läsas i linje med programmets inriktning.

Kurser som överlappar varandra innehållsmässigt får inte ingå i examen samtidigt. Om kurser delvis överlappar varandra kan del av kurs få räknas in. Beslut av dessa fall görs av programnämnden.

Examensbenämningar är Högskoleingenjör i datateknik och Teknologie kandidat i datateknik.

Examensbenämning på svenska

Högskoleingenjör och Teknologie kandidat, 180 hp

Övriga föreskrifter

Gemensamma bestämmelser avseende särskild behörighet, anstånd, studieuppehåll, studieavbrott samt antagning till del av utbildningsprogram finns sammanställda i regelverket.

Beaktande av särskilda perspektiv enligt styrelsens direktiv.

Programplan

Termin 1 (HT 2018)

Kurskod	Kursnamn	Hp	Nivå	Block	VOF
Period 0					
TAIU10	Analys i en variabel	12*	G1X	-	0
Period 1					
TAIU10	Analys i en variabel	12*	G1X	4	0
TDIU08	Problemlösning och programmering	6*	G1X	1	0
TSIU05	Digitalteknik	8	G1X	3	0
Period 2					
TAIU10	Analys i en variabel	12*	G1X	4	0
TDIU08	Problemlösning och programmering	6*	G1X	3	0
TSIU02	Datorteknik	4	G1X	2	0

Termin 2 (VT 2019)

Kurskod	Kursnamn	Hp	Nivå	Block	VOF
Period 1					
TAIU05	Linjär algebra	6	G1X	4	0
TDIU20	Objektorienterad programmering	4	G1X	1	0
TSIU51	Mikrodatorprojekt	8*	G1X	3	0
Period 2					
TDDI82	Objektorienterad problemlösning	10	G1X	3	0
TDDI83	Ingenjörsp professionalism	2	G1X	4	0
TSIU51	Mikrodatorprojekt	8*	G1X	-	0

Termin 3 (HT 2019)

Kurskod	Kursnamn	Hp	Nivå	Block	VOF
Period 1					
TDDI16	Datastrukturer och algoritmer	6	G1X	3	O
TDDI41	Grundläggande systemadministration	8*	G1X	1	O
TEAE01	Industriell ekonomi, grundkurs	6	G1X	2	O
Period 2					
TADI31	Diskret matematik	6	G1X	1/3	O
TDDI03	Datorarkitektur	4	G2X	4	O
TDDI41	Grundläggande systemadministration	8*	G1X	2	O

Termin 4 (VT 2020)*Inriktning: Inbyggda system*

Kurskod	Kursnamn	Hp	Nivå	Block	VOF
Period 1					
TDIU11	Operativsystem	6	G2X	3	O
TDTS04	Datornät och distribuerade system	8	G2X	2	O
TAMS11	Sannolikhetslära och statistik, grundkurs	6	G2X	1	V
TEIE88	Datajuridisk översiktscurs	4	G1X	1	V
TGTU94	Teknik och etik	6	G1X	1	V
Period 2					
TDDI11	Programmering av inbyggda system	6	G2X	2	O
TAIU06	Matematisk statistik	6	G1X	4	V
TDDD12	Databasteknik	6	G2X	4	V
TDIU16	Process- och operativsystemprogrammering	4	G2X	3	V
TEAE13	Affärsrätt	6	G1X	2	V
THIU01	Engelska	4	G1X	1	V
TPTE06	Praktik	6	G1X	-	V
TSEI11	Kretsteori och transformmetoder	10	G1X	3	V
TSRT04	Introduktionskurs i Matlab	2	G1X	1	V

Inriktning: Programvara

Kurskod	Kursnamn	Hp	Nivå	Block	VOF
Period 1					
TDIU11	Operativsystem	6	G2X	3	O
TDTS04	Datornät och distribuerade system	8	G2X	2	O
TAMS11	Sannolikhetslära och statistik, grundkurs	6	G2X	1	V
TEIE88	Datajuridisk översiktscurs	4	G1X	1	V
TGTU94	Teknik och etik	6	G1X	1	V
Period 2					
TDDD12	Databasteknik	6	G2X	4	O
TDIU16	Process- och operativsystemprogrammering	4	G2X	3	O
TAIU06	Matematisk statistik	6	G1X	4	V
TDDI11	Programmering av inbyggda system	6	G2X	2	V
TEAE13	Affärsrätt	6	G1X	2	V
THIU01	Engelska	4	G1X	1	V
TPTE06	Praktik	6	G1X	-	V
TSEI11	Kretsteori och transformmetoder	10	G1X	3	V
TSRT04	Introduktionskurs i Matlab	2	G1X	1	V

Termin 5 (HT 2020)*Inriktning: Inbyggda system*

Kurskod	Kursnamn	Hp	Nivå	Block	VOF
Period 1					
TDDI17	Programmeringsprojekt	8*	G2X	4	O
TSIU03	Systemkonstruktion	8	G2X	1	O
TAIU08	Flervariabelanalys	6	G1X	3	V
TANA21	Beräkningsmatematik	6	G1X	3	V
TDDD23	Design och programmering av datorspel	6	A1X	2	V
TDDD38	Avancerad programmering i C++	6*	A1X	2	V
TFEI71	Elektriska mätsystem	4	G1X	4	V
TSEA29	Konstruktion med mikrodataorer, projektkurs	8*	G2X	3	V
TSIU61	Reglerteknik	6	G1X	2	V
Period 2					
TDDI07	Distribuerad inbyggd programvara och nätverk	4	G2X	1	O
TDDI17	Programmeringsprojekt	8*	G2X	2	O
TSIT01	Datasäkerhetsmetoder	4	G2X	3	O
TAMS11	Sannolikhetslära och statistik, grundkurs	6	G2X	4	V
TANA09	Datatekniska beräkningar	4	G2X	1	V
TDDD38	Avancerad programmering i C++	6*	A1X	-	V
TDDD49	Programmering i C# och .NET Framework	4	G2X	3	V
TEIO29	Ledarskap och organisation	6	G1X	4	V
TSEA29	Konstruktion med mikrodataorer, projektkurs	8*	G2X	-	V
TSEI01	Analog elektronik	8	G1X	3	V

Inriktning: Programvara

Kurskod	Kursnamn	Hp	Nivå	Block	VOF
Period 1					
TDDI17	Programmeringsprojekt	8*	G2X	4	O
TAIU08	Flervariabelanalys	6	G1X	3	V
TANA21	Beräkningsmatematik	6	G1X	3	V
TDDC17	Artificiell intelligens	6	G2X	3	V
TDDD23	Design och programmering av datorspel	6	A1X	2	V
TDDD38	Avancerad programmering i C++	6*	A1X	2	V
TDDE45	Avancerad programvarudesign	6	A1X	4	V
TFEI71	Elektriska mätsystem	4	G1X	4	V
TSEA29	Konstruktion med mikrodata, projektkurs	8*	G2X	3	V
TSIU61	Reglerteknik	6	G1X	2	V
Period 2					
TDDI17	Programmeringsprojekt	8*	G2X	2	O
TSIT01	Datasäkerhetsmetoder	4	G2X	3	O
TAMS11	Sannolikhetslära och statistik, grundkurs	6	G2X	4	V
TANA09	Datatekniska beräkningar	4	G2X	1	V
TDDD38	Avancerad programmering i C++	6*	A1X	-	V
TDDD49	Programmering i C# och .NET Framework	4	G2X	3	V
TDDD55	Kompilatorer och interpretatorer	4	G2X	1	V
TEIO29	Ledarskap och organisation	6	G1X	4	V
TSEA29	Konstruktion med mikrodata, projektkurs	8*	G2X	-	V

Termin 6 (VT 2021)*Inriktning: Inbyggda system*

Kurskod	Kursnamn	Hp	Nivå	Block	VOF
Period 1					
TDDD50	Grön IT	4	G2X	4	O
TDDI08	Konstruktion av inbyggda system	4	G2X	1	O
TDIU14	Introduktion till examensarbete	4	G2X	2	O
TDDD97	Webbprogrammering	6	G2X	3	V
TEIE88	Datajuridisk översikt kurs	4	G1X	1	V
TSIU04	Industriella styrsystem	4	G2X	4	V
Period 2					
TQXX11	Examensarbete	16	G2X	-	O

Inriktning: Programvara

Kurskod	Kursnamn	Hp	Nivå	Block	VOF
Period 1					
TDDD50	Grön IT	4	G2X	4	O
TDDD97	Webbprogrammering	6	G2X	3	O
TDIU14	Introduktion till examensarbete	4	G2X	2	O
TSIU04	Industriella styrsystem	4	G2X	4	V
Period 2					
TQXX11	Examensarbete	16	G2X	-	O

HP = Högskolepoäng

VOF = Valbar / Obligatorisk / Frivillig

*Kursen läses över flera perioder

Generella bestämmelser

Programmets upplägg och organisation

Utbildningarnas innehåll och utformning skall kontinuerligt revideras så att nya rön integreras i kurser och inriktningar. Inom ett utbildningsprogram kan det finnas flera studieinriktningar/profiler. Studieinriktningarna/profilerna samt regler för val av dessa framgår av de programspecifika utbildningsplanerna och programplanerna.

Programmets upplägg och organisation skall följa fastställda kriterier som sammanfattas i utbildningsplanen för varje program.

- Utbildningsplanen definierar målen för utbildningsprogrammet.
- Ur programplanen, som utgör en del av utbildningsplanen, framgår i vilken programtermin de olika kurserna är placerade och deras tidsmässiga placering under läsåret.
- I kursplanen anges bland annat kursens mål och innehåll samt de särskilda förkunskaper som erfordras för att den studerande skall kunna tillgodogöra sig undervisningen.

Examensfordringar

För antagna senare än 1 juli 2007 gäller examensfordringar enligt högskoleförordning 2007. Den som fullgjort utbildningsmoment efter 1 juli 2007 har rätt att provas mot examensfordringar enligt högskoleförordning 2007. Dessutom gäller lokala föreskrifter enligt fakultets- och universitetsstyrelsens beslut, http://sturdokument.liu.se/Regelsamling/Innehall/Utbildning_pa_grund_och_avancerad_niva/Examina.

Högskolelagen 1 kap. 8 §:

Den grundläggande högskoleutbildningen skall ge studenterna

- förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar
- förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem samt
- beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Inom det område som utbildningen avser skall studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att

- söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå,
- följa kunskapsutvecklingen, och
- utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området.

Examen inom ett program

Programspecifika examenskrav framgår av utbildningsplanen för respektive program.

Studiernas påbörjande och anstånd

Den som är antagen till utbildningsprogram skall börja studierna den termin som avses i beslutet om antagning. Tid och plats för det obligatoriska uppropet meddelas till den som är antagen till termin 1.

Man kan vid ett antagningstillfälle antas till endast en utbildningsplats på utbildningsprogram. En studerande som fått utbildningsplats på ett utbildningsprogram och som i kompletterande antagning erbjuds och accepterar plats på ett annat utbildningsprogram stryks från den första platsen.

Regler för anstånd är föreskrivna i antagningsordning för Linköpings universitet, <http://styrdokument.liu.se/Regelsamling/VisaBeslut/622645>.

Den som fått anstånd skall inför den termin då studierna skall påbörjas vid ordinarie anmälningstid lämna ny programanmälan samt kopia av anståndsbeslutet till antagningsmyndigheten.

Antagning till senare del av program

Med antagning till del av utbildningsprogram avses antagning till programstudier med syfte att slutföra programmet till examen. Antagning till senare del av program kan enbart ske i den mån resurserna så tillåter och plats finns tillgänglig. Den sökande måste dessutom uppfylla tillträdeskraven till den aktuella programterminen, se behörighetsregler http://styrdokument.liu.se/Regelsamling/Innehall/Utbildning_pa_grund-_och_avancerad_niva/Tekniska_fakulteten.

Studieuppehåll

Anmälan om studieuppehåll görs i Studentportalen. Görs inte sådan anmälan och inte

heller registrering den första terminen som uppehållet gäller betraktas uppehållet som studieavbrott. Studieuppehåll kan endast göras hel termin och anmälas för högst två terminer i taget. Anmälan om återupptagande av studier sker i samband med terminsregistrering för påföljande termin, efter uppehållet. Görs ej terminsregistrering betraktas det som studieavbrott.

Den som gör studieuppehåll kan under uppehållet tentera s.k. resttentamina om den studerande är omregistrerad på senast lästa programtermin. Om den studerande önskar läsa någon ny kurs under studieuppehållet måste detta ansökas särskilt. Den studerande ansvarar själv för att anmälan till kurser görs i tid inför återupptagandet av studierna.

Avbrott på program

Studerande som önskar avbryta sina programstudier anmäler detta till studievägledare. En studerande som lämnar studierna utan att anmäla studieuppehåll och inte registrerar sig närmast följande termin anses ha avbrutit studierna. Den som avbrutit studierna får återkomma i utbildningen om det finns ledig plats som inte behövs för studerande som återkommer efter studieuppehåll och studerande som får byta läroanstalt och/eller program.

Kurser inom utbildningsprogram

I programplanerna för respektive utbildningsprogramms olika årskurser anges vilka kurser som är obligatoriska (o), valbara (v) samt frivilliga (f). Önskar den studerande läsa annan kombination än den i programplanerna angivna ska detta ansökas om till programnämnden.

Frivilliga kurser

De kurser som anges som frivilliga (f) i programplan räknas endast som frivilliga och får inte inräknas i examen.

Kurser på annat program

De kurser som är valbara på annat utbildningsprogram kan efter särskilt beslut av programnämnden inräknas som valbar i examen. I annat fall ses kursen som frivillig.

Vid val av kurs på annat program gäller att de i kursplanen för kursen angivna

förkunskaperna måste vara inhämtade.

Tillträde gäller i den mån resurserna så tillåter och plats finns tillgänglig.

Studerande på civilingenjörsprogram

Civilingenjörsstuderanter kan läsa kurser som förekommer i programplanerna termin 7 och högre på samtliga civilingenjörsprogram. För tillträde till kurs på avancerad nivå krävs att man uppnått 150 hp inom det program som man är antagen till.

Studerande på högskoleingenjörsprogram

Studerande på högskoleingenjörsutbildningarna kan läsa kurser som förekommer i programplanerna på samtliga högskoleingenjörsprogram.

Studerande på matematisk-naturvetenskapliga kandidatprogram

Studerande på matematisk-naturvetenskapliga kandidatutbildningar kan läsa kurser som förekommer i programplanerna på samtliga matematisk-naturvetenskapliga kandidatutbildningar.

Forskarutbildningskurser

Forskarutbildningskurser kan efter särskilt beslut av programnämnden inräknas som valbar i examen. I annat fall ses kursen som frivillig.

Studerande på civilingenjörsprogram

Det finns möjligheter för de studerande på civilingenjörsutbildning att läsa vissa forskarutbildningskurser. Det förutsätter dock att man uppnått masternivå, dvs årskurs 4-5. Information lämnas av respektive institutions forskarstudierektor.

Studerande på masterprogram

Det finns möjligheter för de studerande på masterprogram att läsa vissa forskarutbildningskurser. Information lämnas av respektive institutions forskarstudierektor.

Anmälan till programkurser

Anmälan till kurser som ges inom program görs under anvisad tid, preliminärt 1-10 april inför höstterminen, och 1-10 oktober inför vårterminen. Information om kursanmälan anslås på särskild informationssida, meddelas till studerande via e-post och vid schemalagda informationstillfällen.

Anmälan till programkurs som fristående kurs

Antagning till programkurs som fristående kurs kan enbart ske i den mån resurserna så tillåter och plats finns tillgänglig. Den sökande måste dessutom uppfylla tillträdeskraven till den aktuella kursen.

Vid resursbrist kan LiTH:s styrelse besluta om inskränkning i möjligheten att läsa programkurs som fristående kurs.

Schemaläggning

Schemaläggning av kurser görs efter beslutad blockindelning för kursen. För kurser med mindre än fem deltagare, och flertalet projektkurser läggs inget centralt schema.

Anvisningar för studieplanering

Studerande som är i behov av stöd vid planeringen av de fortsatta studierna hänvisas till programmets studievägledare. En studieplanering innebär att studenten och studievägledaren gemensamt kommer fram till en individuell planering av studierna kommande termin. I den individuella planeringen kan den studerande tillåtas göra avsteg från den generella programplanen.

Avslutade grundkurser är en förutsättning för lyckade studier i högre årskurser. Av den anledningen är grunden vid en studieplanering att prioritera kurser från de tidigare årskurserna som inte har slutförts och i mån av utrymme läsa nya kurser.

Studieplanering sker regelmässigt när den studerande:

- inte uppfyller krav för uppflyttning till högre terminer. För att den studerande i de fallen ska kunna delta i kurser från högre årskurser krävs dessutom beslut om dispens,
- inte uppfyller krav för att påbörja sitt examensarbete.

Andra tillfällen när studieplanering kan vara aktuell:

- när en student tidigt i utbildningen har kommit efter i studierna och har ett antal kurser oavslutade,
- studerande som inte uppfyller förkunskapskrav för påbörjande av kandidatprojekten inom termin 6 på civilingenjörsprogrammen,
- vid antagning till senare del av program,
- efter genomförda utlandsstudier,
- vid återkomst till utbildningsprogram efter ett studieuppehåll.

Studievägledaren är vid dessa tillfällen ett stöd för studentens planering av fortsatta studier, även i de fall studenten själv kan anmäla sig till och registrera sig på aktuella kurser utan krav på särskilt beslut för de fortsatta studierna.

Del av utbildningen utomlands

Studerande kan byta ut studier vid LiTH mot studier vid en utländsk högskola och/eller förlägga examensarbetet utomlands.

Vid utbyte av studier (kurser) vid LiTH mot studier utomlands svarar berörd programnämnd (utbildningsledare) för beslut om i förväg uppgjorda individuella studieprogram och om slutligt kursgodkännande och tillgodoräknande. Studerande som planerar att delta i ett utlandsprogram skall därför kontakta utbildningsledare eller motsvarande vid Tekniska fakultetskansliet.

Regelverk för behörighet, rangordning och nominering för utlandsstudier via LiTHs utbytesavtal samt för de obligatoriska utlandsstudierna inom Ii/Yi finns på http://styrdokument.liu.se/Regelsamling/Innehall/Utbildning_pa_grund-_och_avancerad_niva/Tekniska_fakulteten.

Kursplan

För varje kurs finns en kursplan. I kursplanen anges kursens mål och innehåll samt de särskilda förkunskaper som erfordras för att den studerande skall kunna tillgodogöra sig undervisningen.

Schemaläggning

Schemaläggning av kurser görs efter, för kursen, beslutad blockindelning. För kurser

med mindre än fem deltagare, och flertalet projektkurser läggs inget centralt schema.

Avbrott på kurs

Enligt rektors beslut om regler för registrering, avregistrering samt resultatrapportering (Dnr LiU-2015-01241) skall avbrott i studier registreras i Ladok. Alla studenter som inte deltar i kurs man registrerat sig på är alltså skyldiga att anmäla avbrottet så att kursregistreringen kan tas bort. Avanmälan från kurs görs via webbförmulär, www.lith.liu.se/förstudenter/kurskomplettering?l=sv.

Inställd kurs

Kurser med få deltagare (< 10) kan ställas in eller organiseras på annat sätt än vad som är angivet i kursplanen. Om kurs skall ställas in eller avvikelser från kursplanen skall ske prövas och beslutas detta av programnämnden.

Föreskrifter rörande examination och examinator

Se särskilt beslut i regelsamlingen:
<http://styrdokument.liu.se/Regelsamling/VisaBeslut/622678>

Examination

Tentamen

Skriftlig och muntlig tentamen ges minst tre gånger årligen; en gång omedelbart efter kursens slut, en gång i augustiperioden samt vanligtvis i en av omtentamensperioderna. Annan placering beslutas av programnämnden.

Principer för tentamensschemat för kurser som följer läsperioderna:

- kurser som ges Vt1 förstagångstenteras i mars och omtenteras i juni och i augusti
- kurser som ges Vt2 förstagångstenteras i maj och omtenteras i augusti och i oktober
- kurser som ges Ht1 förstagångstenteras i oktober och omtenteras i januari och

augusti

- kurser som ges Ht2 förstagångstenteras i januari och omtenteras i påsk och i augusti

Tentamensschemat utgår från blockindelningen men avvikelser kan förekomma främst för kurser som samläses/samtenteras av flera program samt i lägre årskurs.

- För kurser som av programnämnden beslutats vara vartannatårskurser ges tentamina 3 gånger endast under det år kursen ges.
- För kurser som flyttas eller ställs in så att de ej ges under något eller några år ges tentamina 3 gånger under det närmast följande året med tentamenstillfällen motsvarande dem som gällde före flyttningen av kursen.
- Har undervisningen upphört i en kurs ges under det närmast följande året tre tentamina samtidigt som tentamen ges i eventuell ersättningskurs, alternativt i samband med andra omtentamina. Dessutom ges tentamen ytterligare en gång under det därpå följande året om inte programnämnden föreskriver annat.
- Om en kurs ges i flera perioder under året (för program eller vid skilda tillfällen för olika program) beslutar programnämnden/programnämnderna gemensamt om placeringen av och antalet omtentamina.

Anmälan till tentamen

För deltagande i tentamina krävs att den studerande gjort förhandsanmälan i Studentportalen under anmälningssperioden, dvs tidigast 30 dagar och senast 10 dagar före tentamensdagen. Anvisad sal meddelas fyra dagar före tentamensdagen via e-post. Studerande, som inte förhandsanmält sitt deltagande riskerar att avvisas om plats inte finns inom ramen för tillgängliga skrivningsplatser.

Teckenförklaring till tentaansmälningssystemet:

- ** markerar att tentan ges för näst sista gången
- * markerar att tentan ges för sista gången

Ordningsföreskrifter för studerande vid tentamensskrivningar

Se särskilt beslut i

regelsamlingen: <http://styrdokument.liu.se/Regelsamling/VisaBeslut/622682>

Plussning

Vid Tekniska högskolan vid LiU har studerande rätt att genomgå förnyat prov för

högre betyg på skriftliga tentamina samt datortentamina, dvs samtliga provmoment med kod TEN och DAT. På övriga examinationsmoment ges inte möjlighet till plussning, om inget annat anges i kursplan.

Regler för omprov

För regler för omprov vid andra examinationsformer än skriftliga tentamina och datortentamina hänvisas till LiU-föreskrifterna för examination och examinator, <http://styrdokument.liu.se/Regelsamling/VisaBeslut/622678>.

Plagiering

Vid examination som innebär rapportskrivande och där studenten kan antas ha tillgång till andras källor (exempelvis vid självständiga arbeten, uppsatser etc) måste inlämnat material utformas i enlighet med god sed för källhänvisning (referenser eller citat med angivande av källa) vad gäller användning av andras text, bilder, idéer, data etc. Det ska även framgå ifall författaren återbrukat egen text, bilder, idéer, data etc från tidigare genomförd examination.

Underlåtelse att ange sådana källor kan betraktas som försök till vilseledande vid examination.

Försök till vilseledande

Vid grundad misstanke om att en student försökt vilseleda vid examination eller när en studieprestation ska bedömas ska enligt Högskoleförordningens 10 kapitel examinator anmäla det vidare till universitetets disciplinnämnd. Möjliga konsekvenser för den studerande är en avstängning från studierna eller en varning. För mer information se <https://www.student.liu.se/studenttjanster/lagar-regler-rattigheter?l=sv>.

Betyg

Företrädesvis skall betygen underkänd (U), godkänd (3), icke utan beröm godkänd (4) och med beröm godkänd (5) användas. Kurser som styrs av tekniska fakultetsstyrelsen fästställt tentamensschema skall därvid särskilt beaktas.

1. Kurser med skriftlig tentamen skall ge betygen (U, 3, 4, 5).
2. Kurser med stor del tillämpningsinriktade moment såsom laborationer, projekt eller grupparbeten får ges betygen underkänd (U) eller godkänd (G).

Examinationsmoment

1. Skriftlig tentamen (TEN) skall ge betyg (U, 3, 4, 5).
2. Examensarbete samt självständigt arbete ger betyg underkänd (U) eller godkänd (G).
3. Examinationsmoment som kan ge betygen underkänd (U) eller godkänd (G) är laboration (LAB), projekt (PRA), kontrollskrivning (KTR), muntlig tentamen (MUN), datortentamen (DAT), uppgift (UPG), hemtentamina (HEM).
4. Övriga examinationsmoment där examinationen uppfylls framför allt genom aktiv närvaro som annat (ANN), basgrupp (BAS) eller moment (MOM) ger betygen underkänd (U) eller godkänd (G).

Rapportering av den studerandes examinationsresultat sker på respektive institution.

Regler

Universitetet är en statlig myndighet vars verksamhet regleras av lagar och förordningar, exempelvis Högskolelagen och Högskoleförordningen. Förutom lagar och förordningar styrs verksamheten av ett antal styrdokument. I Linköpings universitets egna regelverk samlas gällande beslut av regelkaraktär som fattats av universitetsstyrelse, rektor samt fakultets- och områdesstyrelser.

LiU:s regelsamling angående utbildning på grund- och avancerad nivå nås på http://styrdokument.liu.se/Regelsamling/Innehall/Utbildning_pa_grund_och_avancerad_niva.

Examensarbete för högskoleingenjör, teknologie kandidat, naturvetenskaplig kandidat, filosofie kandidat samt kandidat utan förled

Här anges allmänna bestämmelser för examensarbetet. Respektive programnämnd har kompletterande, programspecifika regler, som återfinns i utbildningsplanen och/eller i kursplanen för examensarbetet. Information och länkar till kursplan, anmälan, reflektionsdokument mm finns på www.lith.liu.se/examensarbete/examensarbete?l=sv.

Allmänna bestämmelser

För avläggande av högskoleingenjörsexamen, teknologie kandidatexamen, naturvetenskaplig kandidatexamen, filosofie kandidatexamen samt kandidatexamen utan förled fördras att den studerande har utfört ett godkänt examensarbete. Examensarbetets delar framgår av respektive kursplan.

Mål

Examensarbetets mål framgår av respektive kursplan, se www.lith.liu.se/examensarbete/examensarbete?f=sv. Länkar till kursplanerna finns under Utbildningar (Högskoleingenjörstudier eller Kandidatutbildning).

Omfattning

Krav på omfattning på examensarbetet för respektive typ av examen framgår av programmets utbildningsplan.

Miljö där examensarbetet genomförs

Arbetet utförs som:

- ett internt examensarbete vid någon i utbildningen medverkande institution vid LiU.
- ett externt examensarbete, t.ex. på ett företag, myndighet, eller annan organisation i Sverige eller utomlands, som av examinator bedöms kunna hantera ett examensarbete som uppfyller de krav som ställs.
- examensarbete inom utbytesavtal i samband med studier utomlands varvid studieresultat tillgodoräknas av ansvarig programnämnd.

Vilka huvudområden som är tillåtna inom respektive utbildningsprogram framgår av programmets utbildningsplan. Eventuella individuella ärenden som har med huvudområde att göra avgörs av ansvarig programnämnd.

Vilka examinatoreer som inom visst huvudområde kan examinera examensarbetet, beslutas av den programnämnd som ansvarar för generella examina inom huvudområdet. Se aktuell lista på <http://www.lith.liu.se/examensarbete/examensarbete?f=sv>.

Examensarbete inom avtal i samband med utlandsstudier

Vid utlandsstudier inom avtal tillämpas det mottagande lärosätets aktuella

bestämmelser för examensarbeten. Studenten ska i samråd med programnämnden förvissa sig om att det tilltänkta examensarbetet utförs inom för programmet tillåtet huvudområde. Godkända huvudområden för examensarbete finns angivna i utbildningsplanen för respektive program.

Intyg om godkänt examensarbete samt ett exemplar av examensarbetsrapporten (i pdf-format) ska lämnas till ansvarig programnämnd.

Val av examensarbete

Examensarbetet väljs i samråd med examinator som också ansvarar för att uppgiften inriktning, omfattning och nivå uppfyller de krav som anges i LiTHs regelverk.

I de fall det kan bli aktuellt bör frågor kring upphovsrätt, patent och ersättning kopplat till arbetets resultat regleras i förväg. Examensarbetaren kan själv ingå avtal om sekretess för att få tillgång till konfidentiell information nödvändig för genomförandet av examensarbetet. Handledare och examinator avgör dock själva om de godtar att skriva under sekretessförbindelser varför konfidentiell information normalt inte får vara av en sådan karaktär att den är nödvändig för att handleda eller betygsätta arbetet. Om inte synnerliga skäl föreligger ska hela examensarbetsrapporten offentliggöras i samband med godkännandet. Om någon del av rapporten inte bör offentliggöras måste detta godkännas i förväg av examinator och berörd prefekt. Observera att beslut kring sekretess ytterst avgörs av förvaltningsdomstol.

Påbörjande av examensarbete

Krav för påbörjande av examensarbetet framgår av gällande kursplan som nås via www.lith.liu.se/examensarbete/examensarbete?f=sv.

Anmälan till examensarbetet görs vid examensarbetets påbörjande på www.lith.liu.se/för-studenter/anmalan-till-exjobb?f=sv. Registrering på examensarbetet ska ske före arbetets start, men efter att terminsregistrering gjorts.

Examinator ska före start av examensarbetet kontrollera att studenten uppfyller villkoren för påbörjande av examensarbete inom aktuellt huvudområde. Stöd för detta fås från studievägledningen som kontrollerar den allmänna behörigheten för att påbörja examensarbetet.

Studenten ska även anmäla påbörjande av examensarbetet på berörd institution.

Examensarbete tillsammans med annan studerande

I de fall två studerande genomför examensarbete tillsammans ska vars och ens bidrag till arbetet redovisas. Arbetets omfattning ska sammantaget motsvara två individuella arbeten. Examinator ska säkerställa att respektive studerande har bidragit på ett tillfredsställande sätt till arbetet, och uppfyller de krav som ställs för att bli godkänd på examensarbetet.

Examensarbete som genomförs gemensamt av fler än två studerande tillåts inte.

Examinator

Examinatorn ska vara anställd vid LiU som professor, biträdande professor, universitetslektor, biträdande/junior universitetslektor, forskarassistent, postdoktor, universitetsadjunkt (inklusive gäst- och adjungerad lärare) eller vara utsedd till docent vid LiU, ha kompetens att examinera examensarbete inom aktuellt huvudområde samt vara utsedd av respektive programnämnd.

Examinator ska:

- före start av examensarbetet säkerställa att den studerande uppfyller villkoren för påbörjande av examensarbete inom aktuellt huvudområde. Kontroll av tillträdeskraven genomförs av studievägledare och delges examinator
- kontrollera att eventuella särskilda förkunskapskrav är uppfyllda, t.ex. att studenten kan påvisa viss fördjupning inom för examensarbetet relevant område
- fastställa inriktning och huvuduppgifter för examensarbetet, baserat på en bedömning om examensarbetet leder till att kursplanens lärandemål kommer att uppfyllas
- godkänna/underkänna planeringsrapporten
- ansvara för att handledaren/handledarna fullgör sina uppgifter
- godkänna arbetet för framläggning
- innan framläggningen kontrollera att studenten är registrerad på examensarbetet
- innan framläggningen kontrollera att föreslagen opponenter uppfyller villkoren för påbörjande av examensarbete samt har genomfört två auskultationer
- godkänna/underkänna genomförd framläggning och opposition på denna
- godkänna ett avslutande reflektionsdokument
- tillse att det godkända examensarbetet uppfyller kursplanens lärandemål och övriga krav samt betygsätta examensarbetet (endast betyg G=godkänd,

U=Underkänd)

I de fall examensarbete utför gemensamt av 2 studerande med olika huvudområden skall där så krävs en examinator i varje huvudområde tillsättas.

Handledare

Examensarbetaren ska ha tillgång till en intern handledare vid den institution där examensarbetet är registrerat. Den interne handledaren ska ha en examen som minst motsvarar nivån för aktuellt examensarbete. Den interna handledaren och examinator kan i undantagsfall vara samma person. Beslut om undantag fattas av berörd programnämnd innan examensarbetet påbörjas. Handledaren ska säkerställa att studenten får hjälp med:

- expertstöd i generella metodfrågor, ämneskunskap samt rapportskrivning
- problemformulering och avgränsningar för arbetet
- tidsmässig planering av arbete och val av lämpliga lösningsmetoder

Då examensarbetet utförs utanför LiTH ska även en extern handledare från uppdragsgivaren utses.

Planeringsrapporten

Den studerande ska under de första veckorna av examensarbetet skriva en planeringsrapport innehållande:

- preliminär titel på examensarbetet
- planerad litteraturbas
- preliminär problemformulering satt i relation till litteraturbasen
- preliminär beskrivning av angreppssätt
- tidplan för examensarbetets genomförande inklusive planerat datum för framläggning

Redovisning

Examensarbetet ska redovisas muntligt och skriftligt, på svenska eller engelska. Programnämnden kan medge andra språk.

Den muntliga redovisningen ska ske vid en offentlig framläggning. Den skriftliga redovisningen ska ske i form av en professionellt utformad examensarbetsrapport.

Examensarbetsrapporten och framläggningen ska följa anvisningarna nedan.

Framläggning

Den muntliga framläggningen sker då examinator anser arbetet färdigt för presentation. Framläggningen ska ske vid LITH och vid en tid då andra studenter kan auskultera. Detta gör att framläggning kan ske på en tid som den studerande överenskommit med examinator om, vanligtvis från omtentamensperioden i augusti till midsommar, och efter det att den studerande genomför sina auskultationer.

Den muntliga presentationen ska ge en bakgrund till det studerade problemet, beskriva metoder, samt presentera resultat och slutsatser. Framläggningen riktas till auditoriet som helhet och inte enbart till specialister. Efter den muntliga framläggningen ska studenten bemöta opponents kritik och ge tillfälle till övriga deltagare att ställa frågor. Framläggning och opposition ska godkännas av examinator. När eventuella påtalade slutjusteringar av examensarbetsrapporten är utförda och den studerande har fullgjort opposition på ett annat examensarbete rapporteras examensarbetet som godkänd kurs och poängen kan tillgodoräknas till examen.

Examensarbetsrapport

Den skriftliga examensarbetsrapporten ska vara utförlig och professionellt skriven, samt påvisa en vetenskaplig ansats. Rapporten ska utformas i enlighet med god sed för källhänvisning (referenser eller citat med angivande av källa) vad gäller användning av andras text, bilder, idéer, data etc. Det ska likaså framgå ifall författaren återbrukat egen text, bilder, idéer, data etc från tidigare genomförd examination, exempelvis från kandidatarbete, projektrapporter etc. (ibland kallat självplagiering). Underlåtelse att ange sådana källor kan betraktas som försök till vilseledande vid examination.

Innehållet ska vara lättillgängligt och den skriftliga framställningen är viktig. Det ska finnas en bakgrund och en tydlig problemformulering; val av lösningsmetoder ska tydligt motiveras och en tydlig koppling ska finnas mellan resultat och slutsatser. Inomvetenskapligt erkända metoder ska användas vid resultatbearbetning. Diskussionen ska vara utförlig och visa på den studerandes förmåga till kritiskt tänkande. Rapporten ska innehålla god källhantering och en kort sammanfattning. I de fall rapportens huvudspråk är svenska ska den även innehålla en sammanfattning på engelska. Manus färdigt för publicering ska tillsammans med ett reflektionsdokument över genomfört arbete inlämnas till examinator senast 10

arbetsdagar efter den muntliga framläggningen. Avvikelser från detta kan beslutas av examinator. Om inte slutgiltiga dokument inkommer i tid kan examinator besluta om att framläggningen ska göras om.

Tekniska högskolan vid Linköpings universitet förordar publicering av examensarbetsrapporten.

Opposition

Muntlig opposition genomförs antingen före eller efter framläggning av det egna examensarbetet. Opponenten måste uppfylla samma poäng- och nivåkrav som vid egen framläggning och ska ha genomfört två auskultationer. Examinationsmomentet opposition i examensarbetet är poängsatt, se kursplanen.

Opponenten ska:

- diskutera och kommentera val av lösningsmetoder, resultat och ev. databearbetning, slutsatser, tänkbara alternativa lösningar och slutsatser, samt källbehandling
- kommentera examensarbetsrapportens principiella upplägg och relaterade formella stilistiska aspekter, samt det muntliga framförandet
- belysa det presenterade examensarbetets förtjänster och brister

Oppositionen bör tidsmässigt vara av ungefär samma omfattning som framläggningen och ska inkludera en diskussion där respondenten (den som lägger fram sitt arbete) bemöter och kommenterar opponentens kritik.

En vecka innan framläggningen skall opponenten skriftligen redogöra för examinatorn viktiga frågeställningar som kommer att behandlas, samt för uppläggnings av oppositionen. Opponent och examinator går tillsammans igenom oppositionens upplägg.

I normalfallet skall antalet opponenter överensstämma med antalet respondenter. Examinator kan i undantagsfall besluta om annat, om skäl föreligger.

Auskultation

Den studerande ska auskultera, d.v.s. närvara, vid framläggningar av examensarbeten, se kursplanen. Auskultation skall ske på framläggning av examensarbete med samma eller högre nivå än det egna examensarbetet.

Ett auskultationstillfälle kan med fördel ersättas av ett licentiatsseminarium eller en doktorsdisputation. Studenten ansvarar då själv för att intyg på närvaron skrivs och lämnas till administratör på institutionen för inläggning i LADOK. Auskultation ingår som poängsatt moment i examensarbetet.

Auskultationerna ska vara genomförda före egen framläggning och opposition. När under utbildningen som auskultation få göras framgår av kursplanen för examensarbetet.

Reflektionsdokument

Ett reflektionsdokument över genomfört arbete ska inlämnas till examinator senast 10 arbetsdagar efter den muntliga framläggningen. Instruktioner för reflektionsdokumentet nås via www.lith.liu.se/examensarbete/examensarbete?l=sv

Betyg

Examensarbetet betygsätts med en av betygsgraderna Godkänd eller Underkänd. För att studenten ska få betyget Godkänd ska samtliga moment vara slutförda med godkänt resultat.

Rätten till handledning

Den studerande förväntas kunna prestera ett godkänt examensarbete inom givna tidsramar. Institutionen är skyldig att ge handledning i högst 12 månader efter det att studenten registrerats på examensarbetet i Ladok. Därefter kan examinator i särskilda fall besluta om ytterligare handledningstid. Om examinator beslutar att handledningen ska upphöra ska examensarbetet underkännas.

Om examensarbete underkänts av ovanstående eller andra skäl hänvisas den studerande till att genomföra ett nytt examensarbete.

Kvalitetsansvar

Respektive programnämnd har det övergripande ansvaret för kvaliteten i utbildningsprogrammen. Detta ansvar omfattar även examensarbetet. Kvalitetskontrollen sker på det sätt som fastställs av fakultetsstyrelsen.

Dispens

Om särskilda skäl föreligger kan respektive programnämnd ge dispens från ovanstående regelverk. T.ex. kan den muntliga oppositionen efter godkännande av programnämnden ersättas med en utförlig skriftlig opposition.

- för internationella studerande då särskilda skäl föreligger
- för övriga studerande då alla övriga moment för examen är uppfyllda, examensarbetet är framlagt och det finns synnerliga skäl

Skriftlig opposition kan genomföras på något av följande sätt:

- Studenten gör en skriftlig opposition på ett arbete som gjorts av en annan student, vars examinator sedan granskar oppositionen
- Studentens examinator uppdrar åt vederbörande att göra en skriftlig opposition på ett examensarbete som redan tidigare examinerats av examinator.

Vid skriftlig opposition finns det inte behov av en inledande redogörelse över uppläggningsen.

Programnämnden ska ge sitt godkännande innan en skriftlig opposition får genomföras.